

Sarja
preko 9.11 Gorenjske
P.1096

Fipbala: Blatja
Nikal: Peter
Noga: Tomček

895.000
9.10.44

Gorenjski

PIONIR

SEPTEMBER

1944

Jzdaja POUF za Gorenjsko

1919

BRATJE

V KOLO SE VSTOPIMO

Bratje, v kolo vsi vstopimo,
roke, srca k zvezi zdaj!
In pri Slavi prisezimo
ljubav si na vekomaj!

Ena mati nas rodila,
ena mati nas redi,
da, Slovenija, mamka mila,
vse v ljubezni nas goji.

Naj je Soča nas zibala,
Dravski ali Savski tok,
vendar le v Sloveniji stala
zibka vseh je nje otrok!

Torej v kolo se vstopimo,
roke, srca k zvezi zdaj!
Glasno tu si prisezimo
ljubav bratsko vekomaj!

"Bog živi vse Slovence
pod streho hiše ene!"

Simon Gregorčič

15. oktobra bomo praznovali stoletnico rojstva velikega pesnika Simona Gregorčiča.

Kdo je bil Gregorčič?

Sin revnih kmečkih staršev, ki se je rodil na Primorskem. Vso svojo veliko nadarjenost je posvetil slovenskemu narodu. Zlagal je tako lepe pesmi, da so ga imenovali "Goriški slavček".

Vse življenje je mnogo trpel. Slovenski narod so tlačili tuji mogotci - Nemci. Ljubil je svoj narod, ljubil je vse tiste, ki so jih preganjali in teptali, zato jim je prerokoval boljše in lepšo bodočnost. V njegovih pesmih je želja po svobodi, želja in trdno prepričanje v zmago Slovencev in Slovanov.

Njegove pesmi so tako lepe, da jih je narod najraje čital; njegovo ime pa tako slavno, da ga pozna vsak Slovenec. Po njem je dobila ime tudi ena izmed zmagovitih brigad.

Naša vojska povsod zmaguje

To pot je učiteljica prinesla zemljevid v razred. Vprašala je pionirje, če kdo to pozna.

Oglasil se je Mihec: "Tak papir sem že videl pri očku, ki je partizan. Na njem so narisane dežele in kraji. Velikokrat je gledal očka na tak list, posebno, kadar je imel radio-poročila."

"Ali kdo ve, kaj je na tem zemljevidu narisano?" vpraša učiteljica.

Janko, ki je že malo večji in je že marsikaj videl, se ojunaci: "To je zemljevid Jugoslavije. Ali opazite kaj posebnega na zemljevidu?" povprašuje učiteljica.

Tone se dvigne iz klopi: "Reke so narisane in mesta." Joško pa ima bistre oči in vpraša: "Zakaj pa so te črtice na zemljevidu?"

"Vidite otroci, radi tega sem vam prinesla zemljevid, da ga vam bom razložila", odgovori učiteljica. "Na tem zemljevidu so zabeležene slavne zmage naše partizanske vojske."

"Aha, jaz že vem!" se oglasi Stanko. "One črtice pomenijo, kje so že naši."

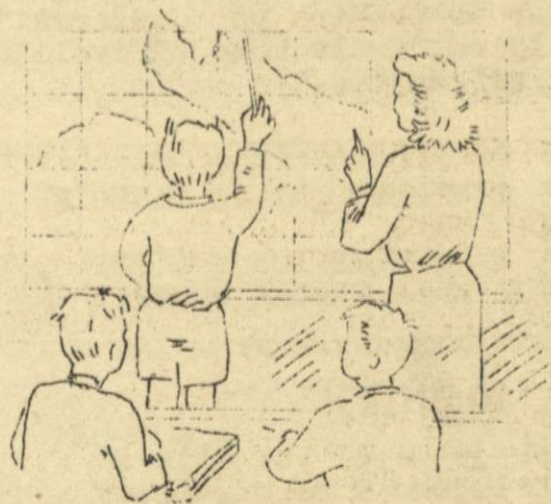
"Da", odvrne učiteljica. "Požrešni Nemci so zasedli vso našo domovino. Vse, kar so mogli, so pokradli in odpeljali. Požigali naše vasi, pobijali so naš narod kakor živino."

"Zato pa so šli naši očetje v hribe in so zgrabili za puške, da preženejo krvoločne tujce", zakliče vneta Mihec. "Mamica mi je to povedala."

"Prav si rekel Mihec", odvrne učiteljica. "To sem vam hotela povedati in pa pokazati vam, ko liko naše zemlje so naši hrabri partizani že osvobodili in kje se zopet čuje naša beseda."

"Gotovo se v teh krajih, ki so za znemovani, prav tako zbirajo pionirji v šoli in se uče v svojem jeziku" meni Ančka.

"Povsod, kjer čuva naša vojska naše kraje pred sovražnikom, se zbirajo pionirji v šolah in se uče, odvrne učiteljica. "Poglejmo še

bolj natančno zemljevid! Kaj še opazite?" vpraša

je učiteljica.

"Jaz vidim, da je veliko več načrtane zemlje, kakor pa nečrtane", se odreže Alenka.

"Naši partizani so močni in pogumni; veliko več kakor polovico naše države so oni sami z lastno močjo osvobodili", ji odvrne učiteljica "Poišče na zemljevidu Banja Luko! Vidite to mesto je bilo silno utrjeno. Več tisoč nemških vojakov in domačih izdajalcev je branilo to mesto, pa so se le morali udati naši vojski, pojasnjuje učiteljica.

"Tako bodo vsa mesta osvobojena in kmalubo mo videli svoje očete, ki bodo prišli s slavo ovenčani domov", vzklikne Mihec.

"Prav praviš", odvrne učiteljica. "Naša vojska je res slavna. Vsi narodi občudujejo naše partizane, ki so pokazali vsemu svetu, kaj zmore ljubezen do domovine v zvezi z junaškim srcem."

"In še nekaj vidim", vzklikne Jožko. "Črtice so tudi pokončne, kaj to pomeni?"

"Tam pa so že naši mogočni zavezniki, ruska rdeča armada, ki je pregnala Nemce iz Bolgarije in Romunije ter že prodira po Medžarski", mu pojasni učiteljica. "Kmalu bomo diživali dan ki ga vsi težko pričakujemo."

XX

PIONIRJI, SHRANITE ZEMLJEVID, KI JE PRILOŽEN V TEJ ŠTEVILKI "PIONIRJA"!

SEROTI ZAZNAMUJTE NA ZEMLJEVIDU VSA MESTA, KI JIH DNEVNO OSVOBAJA NAŠA HRABRA VOJSKA!

XX

PIONIRJI

Slovenski narod je napel vse sile za zmago. Tudi pionirji sodelujemo v borbi. Čeprav nimamo pravih pušk, se borimo in pomagamo naši voj-

NE MARAJO NEMŠKIH ŠOL

"Hej, Cena, kam pa ti?"

"V vašo vas."

"Ali greš v šolo? Danes smo jo že imeli."

"Škoda, bom pa drugič prišel. Je pa nekaj drugega, ali ste morda že slišali", je skrbno povprašal Cena.

"Ne kaj pa takega", je bil radoveden Nacek. Cena ga je potegnil v travo in mu je pričel pripovedovati. "Nemci so sprevideli, da nihče ne mara njihovih nemških šol. Zvedeli so, da imamo mi svoje slovenske šole in da smo, mi pionirji vsi zelo navdušeni zanje. Kar nenadoma pa so zatrobili v svet, da bodo oni odprli šole v slovenskem jeziku."

"Kaj", se razjezi Nacek. "S tem hočejo preslepiti naše tovariše. To jim moramo prepričati. Kaj je storila pionirska četa?"

"Obvestili smo vse, ki bi bili prisiljeni to šolo obiskovati", je povedal Cena.

"Kaj so rekli?"

"Nobeden ne bo šel v to šolo."

"Tako je", je ve selo pritrdil Nacek in stisnil tovarišu roko. "Podkurili bomo vsakemu, ki bi hotel na teh šolah poučevati. Saj smo celo Švabe napadli s kamenjem in s skalami smo enkrat ustavili vlak",

je še zagrozil Nacek predno sta se ločila.

PIONIRJI MOBILIZIRAJO

Balkov Francel je zelo močan fant. Če ga po gledaš, se ti nehote vzbudi misel, da bi bil izvrsten borec v Narodno-osvobodilni vojski.

Toda Balkov Francel misli drugače. Pretežko se mu zdi hoditi po gorah in dolinah, zasledovati sovražnika, ga uničevati in reševati domovino iz suženjstva. Raje dela v tovarni za okupatorja in tudi spi v tovarni, samo da bi se odtegnil mobilizaciji.

Francel pride na proste dni večkrat domov. To je opazil obveščevalec pionirske čete Ivan in je to takoj sporočil svojemu komandirju.

Komandir je odločil: "Ti, Ivan, si postavljaš za to, da stalno paziš, kdaj bo prišel Francel domov in o tem takoj obvestiš pionirsko četo. Mi bomo Francelna mobilizirali in ga izročili partizanom."

Nekaj dni za tem je prišel Balkov Francel domov. Pionir Ivan je svojo nalogo dobro izvršil. Cela četa je obkolila Francelnov dom. Komandir čete je s pionirjem Poldetom stopil v hišo k Francelnu in mu rekel: "Francel, mobiliziran si! Vzemi svoje stvari in pojdi z nama!"

Francel se je razjezil in kričal, da njega ne bo nihče mobiliziral, še najmanj pa otroci. Skočil je proti pionirjema, da bi ju pretepel. Ta dva pa sta pravočasno zbežala na prosto in komandir je dal povelje, da morajo zasede takoj streljati, če bi Francel skušal uiti iz hiše.

In res se je takoj Francel pojavil na večnem pragu, ker se mu je mobilizacija zdela sumljiva. Za povelje pionirjev, naj se vrne takoj v hišo se ni zmenil. Zato so pionirji izstrelili nekaj rafalov iz svojih lesenih brzostrelk.

VOLITVE BODO

"Ali že veste, da bodo v naši vasi volitve?" Je vprašal pionir Janko svoje tovariše, ko je ves zasopel v zadnjem trenutku pritekel na zborna mesto.

"Kakšne volitve? Kdo bo volil? Ali bomo mi volili?" so spraševali pionirji vse vprek.

"Počakajte malo", je odgovoril pionir Janko, "da vse razložim, potem boste videli, kdo bo volil in kakšne bodo volitve. Povem vam vnaprej, da mi ne bomo volili, ker smo še premladi. Imeli bomo pa vseeno še prav velik delež pri volitvah. Ravno kar sem bil pri tovarišu Blažu, ..

"Ta ti je pa gotovo veliko novega povedal - saj je sekretar okrajnega odbora OF", je Janka prekinil Jožek.

"Tako je", je rekel Janko. "Samo ne motite me, da vam vse do konca povem. Takole je povedal tovariš Blaž: Naša hrabra vojska povsod zmaga. Nemci bodo vsak čas morali zapustiti našo zemljo. Hiteti moramo, da pripravimo volitve. Našo narodno oblast bo izvolil narod sam. Mladina in žene bodo tudi lahko izvoljene - pa naša vojska bo tudi volila."

"Potem bo pa moja mama tudi volila", je Mihec vpadel v besedo. "Pa moja tudi! Pa moja sestra tudi", so se pionirji oglašali vse vprek.

"Vsi bodo volili, samo mi ne bomo smeli", se je žalostno oglasil Pavle.

"Čeprav vi ne boste volili, boste vendar imeli veliko posla za pripravo volitev - tako mi je rekel tovariš Blaž", je Pavleta potolažil Janko. Potem pa je nadaljeval: "Mi pionirji bomo raznašali po hišah volilne letake, te letake bomo lepili povsod po oglasnih deskah in

stenčasih. Po zidovih bomo pisali volilne parole, katere nam bo povedal tov. Blaž!

"Pa tudi sami si bomo izmišljali parole, je rekel Mihec. "Saj nas je zadnjič tovariš Blaž pohvalil, da so bili tisti napisi, ki smo si jih sami izmislili, naboljši."

"Še nekaj!" se je zdaj že veselo oglasil Ravele. "Zastavice bomo delali in zelenje nabirali za vence. Jaz sem slišal, da je bilo na Dolenjskem vse polno zastavic in vencev v volilnih sobi."

"Tako je!" je potrdil Janko. "Pa še nekaj. Med odraslimi bomo tudi agitirali, da bojo vsi šli na volitve. Pojasnjevali, jim bomo, kako važne so volitve in kako velike koristi bomo imeli vsi od nove Titove Jugoslavije. Jutri bomo pa šli vsi na sestanek k tovarišu Blažu. On nam bo še vse bolj natančno povedal o volitvah in o našem delu pred volitvami. Mislím, da ste vsi za to."

"Vsi bomo prišli", so odgovorili pionirji enoglasno.

"Živel naš Tito! Živele svobodne volitve!" so vzklikali pionirji, ko so tekli v napad proti bližnjemu gozdičku.

PIONIRJI TEKMUJEJO

Naše delo jeseni

Jesen! To je nekaj za naše pionirje. Res je da imajo pionirji v vseh letnih časih polne roke dela. Spomladi so pomagali pri vseh delih na polju. Sadili so krompir, fižol in kuruzo. Poleti so pomagali pri žetvi in mlačvi. Jesen pa je pionirjem že od nekdaj nudila polno zaposlitve.

Kaj šele letošnja jesen!

Očetje in starejši bratje so vsi odšli v našo vojsko. Oni s puško v roki branijo domovino. Kmalu bodo premagali sovražnika in ga za vedno izgnali iz naše domovine.

Na domovih je zmanjkalo delovnih moči. Zato so pa pionirji podesetirili svoje sile. Za vsako delo zgrabijo. - To je lepo in pohvalno. Naši pionirji se dobro zavedajo, da s svojim delom, mnogo pripomorejo k zmagi in svobodi.

XX

Pionirji škofjeloškega okrožja so v času od 20. avgusta do 20. septembra napravili 6.821 delovnih ur na polju.

PIONIRJI, POMAGAJMO PRI DELU NA POLJU!

XX

"Tovariši, jutri bomo šli izkopat krompir Francetovi mami. Sama je ostala doma, tri sino-

TOLMAČENJE ZEMLJEVIDA
JUGOSLAVIJE
 VODORAVNO ČRTKANO OSVO-
 BOJENA DOMOVINA PO NAŠI
 VOJSKI
 POKONČNO ČRTKANO ZASE-
 DENO OZEMLJE PO RUSKI V.

ve ima v naši vojski. - eden od teh je že padel. Moramo ji pomagati." Tako je govoril Milan svoji pionirski četi.

Z veseljem so vsi pionirji sprejeli predlog.

Komaj se je naslednji dan zasvitalo, že je bila pionirska četa pri delu na njivi Francetove matere. Eni so kopali krompir z motikami, drugi z vilami, drugi zopet so ga pobirali v košarice in nosili na kupe. Dvanajst pridnih rok se je sukalo na njivi.

Popoldne je pionir Tonček s konjem pripeljal voz na njivo. Z vozom so se pripeljale tri brhke pionirke Anika, Nežika in Minka. Še osem rok je zgrabilo za delo. Kar tekmovali so kdo bo znosil več polnih košaric krompirja na voz.

Kmalu je Tonček pripeljal poln voz krompirja na dvorišče Francetove matere. "Krompir

sem vam pripeljal, mati", je ponosno z bičem v roki stopil v hišo.

"Odkod?" se je začudila mati. "Na vaši nji-vi smo ga izkopali. Vi sami ga ne morete, ker so vsi vaši v vojski. Še za dva voza ga bo", je povedal Tonček.

"Še en voz krompirja bo zadostovalo zame in za moja dva fanta, kadar se vrneta", je s solzami v očeh rekla Francetova mati in kar ni se mogla dovolj zahvaliti pridnim pionir-jem.

"Ves ostali krompir pa peljite Tomažičeve-mu Andreju, da ga bo oddal naši vojski" je še naročila mati Tončku, ki se je z vozom od-pravljjal nazaj na polje.

Da bi videli kakšno navdušenje je zavla-dalo na njivi, ko je Tonček povedal naročilo.

Še bolj so zgrabile za delo pridne roke. Ves krompir so odpeljali do večera z njive.

Veselo prepevaje so prapeljali tretji zvrhano poln voz krompirja k Andreju.

"Od Francetove matere - za našo vojsko", je Andreju raportiral pionir Milan.

Povelje izvršeno

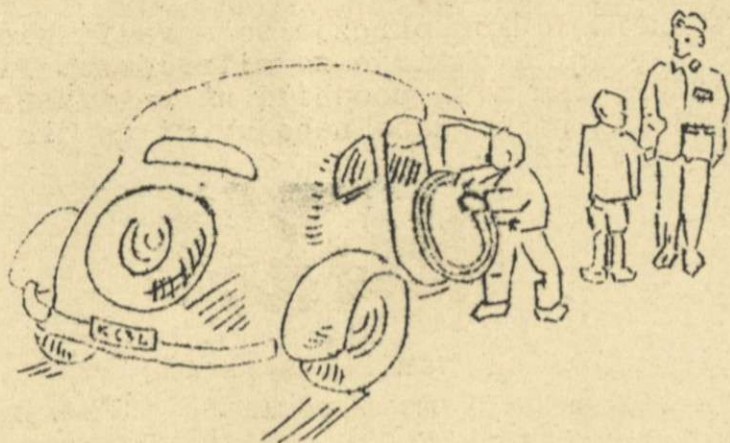
Švabi so partizanom uničili in razdarli telefonsko linijo. Partizani so sporočili v vas, da nujno potrebujejo novo žico.

Zaradi žice ni bilo prevelikih skrbi, saj jo je bilo še dovolj na zalogi. Toda, kako jo odpeljati iz vasi.

Švabska postojanka v vasi je močna in zelo stroga. Kontrolira vse izhode iz vasi. Vsak moški, vsaka ženska je sumljiva in se najstrožje kontrolira. Vsak voz se temeljito preišče, ko gre iz vasi. Ne - mogoče!

Tedaj se prejemnik naročila spomni pionirčkov. Takoj pokliče vodjo in mu da nalog.....
Kmalu se opaža živahno življenje med pionir-

Pol ure nato javi vodja pionirčkov v strumni drži, z dvignjeno pestjo s smejočim se obrazom: "Povelje je izvršeno."

PIONIRJI V BORBI

Za 15. september so raztrosili pionirji pozive švabobrancem prav v postojanke.

Vsi izdajalci bodo kaznovani. Njihova izdajalstva je treba preprečiti, pa četudi je tvoj brat. Tako je napisal nek pionir na hišna vrata lastnega očeta: "Smrt izdajalcem"! Ko je oče videl, da je njegov sin, čeprav še otrok bolje ve kot on, kaj je danes dolžnost vsakega Slovenca, ga je postalo sram in ni več izdajal.

Pri spravljanju krompirja povsod pomagajo pionirji, če manjka delovnih moči.

Ko so bile postavljene zasede in ni bilo

mogoče spraviti literature v mesto, so priskočili na pomoč pionirji. Francek in Jože sta na ložila naše časopise v vrečo in jo odpeljala z vozičkom v Kranj.

V škofjeloškem okrožju so morali pionirji švabom polniti okvirje za mitraljeze. Pionirji pa pri tem niso pozabili na partizane in so nabrali polne žepe nabojev, ki so jih izročili partizanom.

Naskok

Pionirji iz jeseniškega okrožja so pravi junaki. Če ne verjamete, pogledjte slike in preberite naslednjo zgodbo, o njihovem spopadu s Švabi.

Vsak dan koraka četa pionirjev na vežbe v bližnji gozd. Puške in brzostrelke, sicer lesene toda srca so junaška in celo dve pravi bombi imajo.

Zadnjič so jih opazili Švabi s postojanke, kjer imajo protiletalske topove. Jezni, da celo otroci mislijo na partizane, so jih začeli obstreljevati z granatami. Toda k sreči niso nikogar zadeli.

Takoj je odšla cela četa Švabov, da polovi pionirje. Naenkrat so bili mladi borci obkolenjeni. No, ti se niso prestrašili. "Prebili se bomo z naskokom, je zapovedal komandir. Nihče ne sme pasti Švabom v roke."

Pionirji so naskočili. Vrgli so obe bombi med Švabe, da so se ti prestrašeno razbežali. Obroč pa je bil prebit in pionirji so srečno utekli. Švabi so sicer streljali za njimi to da, brez uspeha.

Le enega so ujeli. Pretepali so ga in mu grozili z revolverjem. Pionir pa se samo smejal in dejal: "Mi pionirji smo vendar kakor vojaki, ne mislite, da bom kaj povedal."

Švabi so bili osramočeni. Vsi so pohvalili pionirje radi njihovega junaštva in glas o njih je šel po vsej Gorenjski.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PIONIRJI, BODITE HRABRI !

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pionirji, ali že veste ...

da je Rdeča armada prišla do naše meje in da so se združile njene čete z našo hrabro Narodno Osvobodilno Vojsko;

da sta Makedonija in Srbija skoraj osvojeni in da stoji naša vojska pred Beogradom;

da je bilo samo pri osvoboditvi Banja Luke (poišči na zemljevidu) ujetih 3 tisoč in ubitih 4 tisoč sovražnikov. Zaplenjenega pa je bilo tudi ogromno vojnega plena, med drugim 30 letal;

da zavezniki na zapadu uspešno prodirajo skozi Siegfriedovo linijo (nemška utrjena črta) in so že prodrle na nemško ozemlje;

da se je vršil pri nas na osvobojenem ozemlju velik sestanek delavcev Osvobodilne Fronte. Bilo je okrog 600 odposlancev iz vseh krajev Slovenije;

da se bodo v kratkem tudi na Gorenjskem vršile volitve in da boste tudi vi pionirji pri tem po svojih močeh pomagali.

ZA BISTRE GLAVICE

- 1.) - - - - Mesto črtic vstavite črke, da dobite besede, ki pomenijo:
 - 2.) - - - - -
 - 3.) - - - - -
 - 4.) - - - - -
- 1.) veliko slovensko mesto in pristanišče, na Primorskem.
- 2.) Mesto na Primorskem, znano po svojih živosrebrnih rudnikih.

3.) Mesto pod Ljubeljem na Gorenjskem.

4.) Suha zemlja sredi jezera.

Začetne črke dajo, če jih prebereš navpično, ime našega priljubljenega borca in voditelja Jugoslavije.

